

IZDANJA SENJSKE GLAGOLJSKE TISKARE

SENJSKI GLAGOLJSKI MISAL (1494.)

Prvo i najvrijednije izdanje Senjske glagoljske tiskare, tiskano 7. kolovoza 1494. Misal je knjiga u kojoj su skupljeni svi tekstovi što se uporabljaju kod mise za cijelu liturgijsku godinu. Tiskan je u formatu četvrtine (14x20 cm) na 27 kvaterniona (216 listova) u dva stupca po 37 redaka, u dvije boje: crnoj i crvenoj. Jezik Misala je hrvatsko - crkvenoslavenski, na kojem su napisane i sve hrvatske glagoljske liturgijske knjige u XV. i XVI. st. U kolofonu Misala, odnosno bilješci na zadnjoj stranici knjige sa imenom autora i mjestom i datumom tiskanja stoji: "1494 misice avgusta dan 7 ovi misali biše početi i svršeni v Seni. Kraljujući tada svitlomu kralju ugarskomu Ladislavu. i siećii tada na prestle apustolskom svetmu ocu Aleksandru papi šestmu. A biše štampani s dopušćenem i volju g(ospodi)na b(iskup)a. od dmona Blaža Baromića i domina Salvestra Bedričića. i žakna Gašpara Turčića b(og) nas spasi Amen."

Danas su poznata tri sačuvana primjerka: jedan se čuva u Budimpešti (jedini potpuno sačuvani - knjižnica Szechenyi), drugi u Lenjingradu i treći u Cresu (Samostan franjevaca konventualaca).

Godine 1994., povodom obilježavanja petstote godišnjice prvtiska, HAZU je objavila pretisak.

SPOVID OPĆENA (1496.) Prijevod je popularnog priručnika za obavljanje sakramenta sv. isповједи čiji je prevoditelj Jakov Blažiolović, kasniji senjski biskup. To je prva knjiga tiskana glagoljicom na hrvatskom narodnom jeziku, na čakavskom dijalektu kakav je u to vrijeme bio u uporabi u Senju i njegovom zaleđu. Sačuvan je samo jedan primjerak koji se čuva u Zagrebu (Knjižnica franjevaca trecoredaca). Senjsko muzejsko društvo izdao je godine 1978. pretisak ove knjižice a naredne godine i latiničnu transliteraciju glagoljskog teksta.

NARUČNIK PLEBANUŠEV (1507.) u prijevodu na suvremeni jezik značilo bi priručnik za župnika. Sačuvana je u šest primjeraka, od kojih se četiri čuvaju u Zagrebu, jedan u Beču i jedan u Lenjingradu.

TRANSIT SV. JEROLIMA (1508.) je prijevod popularnog književnog djela. Poznato je osam nepotpunih primjeraka, od toga četiri u Zagrebu (svi u knjižnici HAZU), jedan u Vrbniku (Župni dvor), jedan na otočju Košljunu (knjižnica franjevačkog samostana), dva u Lenjingradu.

MIRAKULI SLAVNE DEVE MARIE (1507./1508.) sadrže najopsežniju zbirku Bogorodičinih čудesa u hrvatskoj književnosti (61 čudo). Danas je poznato pet primjeraka, od kojih se tri čuvaju u Zagrebu (Knjižnica HAZU), jedan u Lenjingradu i jedan u Londonu.

MEŠTRIJA OD DOBRA UMRTIJA S RITUALOM (1507./1508.) knjižica je prijevod djela "Ars bene moriendi". Danas su sačuvana dva nepotpuna primjerka: jedan u Zagrebu (Nacionalna i sveučilišna knjižnica), a drugi u Lenjingradu. Ni jedan nema početka ni svršetka.

KORIZMENJAK (1508.) je prijevod priručnika korizmenih propovijedi koje je održao fra R. Caracciolo (1466 - 1473) na dvoru kralja Ferdinanda u Napulju. Poznato je šest primjeraka, od toga četiri u Zagrebu (dva u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, a dva u samostanu franjevaca trecoredaca), jedan u Ljubljani i jedan u Lenjingradu. Godine 1981. Senjsko muzejsko društvo izdao je pretisak ove knjige. Ovo je posljednja tiskana knjiga u senjskoj glagoljskoj tiskari.

Senjska crkva i znanost mogu biti ponosni na kanonike: Blaža Baromića, Silvestra Bedričića, Gašpara Turčića koji su u Senj i Hrvatsku prvi presadili umijeće tiskarstva, kao i biskupe: Filipa i Jakova Blažiolovića koji su zasluzni za opstanak i širenje glagoljice i staroslavenskog bogoslužja, te na brojne znanstvenike poslje njih koji su svoj znanstveni rad posvetili istraživanju hrvatske glagoljske kulture.

Verba volant, scripta manent!

Tekstovi korišteni prema knjizi *Hrvatsko glagoljsko tisućljeće* autora dr. Mile Bogovića, Senj, 1998. godina.

SENJSKA GLAGOLJSKA TISKARA

Kutija olovnih slova, to nije mnogo, ali je jedino do danas što je čovjek izumio za obranu svoga ljudskog ponosa.
M. Kleže

GRADSKI MUZEJ SENJ

GLAGOLJSKA BAŠTINA SENJA

Blaž Baromić, prema idejnom rješenju akad. slikara Ivana Balaževića
Unutrašnjost senjske glagoljske tiskare prema idejnom rješenju slikar prof. Mate Grgića

Gradski muzej Senj
Ogrizovićeva 5, HR-53270 Senj
<http://www.muzej-senj.hr>
e-mail: gradski.muzej.senj@gmst.com.hr
tel./fax: +385 (0)53/881-141

Postav i koncepcija izložbe: Gradski muzej Senj (GMS)
Izdavač: Gradski muzej Senj
Za izdavača: Blaženka Ljubović, prof.
Fotografije: Arhiv GMS, Csaba Pinter
Grafički dizajn i priprema: Eko-info studio
Naklada: 3.000 komada
Tisk: Kerschoffset, Zagreb, 2016.

